

Čas přípravy
60 minut

Čas realizace
60 minut

Prostor
tábořiště

Roční období
jaro–podzim

Počet účastníků
15–20

Věková kategorie
7. třída/13 let

SLAVNOSTNÍ OHEŇ

Obecný cíl:

Rozvoj těchto kompetencí: komunikativní, k řešení problémů, k učení, sociální a personální, pracovní.

Konkrétní cíl:

Procvičit práci s nářadím, postavit táborový kruh a slavnostní oheň.

Motivace:

Slavnostní oheň, táborák – bývá zlatým hřebem každého správného tábora. Je vždy výjimečný. Zapalování slavnostního ohně je rituál, který je výsadou, privilegiem pro ty nejlepší. Vše u takového ohně má svůj řád, svá pravidla, která musí znát každý táborník.

Potřeby:

Dřevo, pily, sekery, kameny, materiál na výrobu fakule, smola, březová kůra, zápalky, lékárnička.

K tomuto metodickému listu je k dispozici pracovní list T19A.

Provedení:

Chystáme-li na závěr tábora slavnostní oheň, jistě nebude od věci dětem připomenout, proč to děláme, jak se slavnostní oheň staví, jaká u něj platí pravidla. Nemusí to říkat vedoucí, zkušenější táborníci mohou předat své zkušenosti nováčkům, mladším dětem. Připomenutím pravidel docílíme toho, že nikdo slavnostní atmosféru nepokazí tím, že nevědomky něco provede.

Na přípravě ohně by se měli podílet všichni táborníci, každý dle svých schopností. Určíme pracovní skupinky a zadáme jim úkoly – přinést chrástí a březovou kůru, nanosit suché kameny, vyrobit fakule, připravit silná polena, postavit slavnostní oheň (pyramidu, pagodu, hranici), připravit sedátka k ohni, celý prostor pak uklidit a hezky upravit. S každou skupinou musí být po celou dobu vedoucí nebo instruktor, aby dohlížel na bezpečnost při práci s nářadím, náležitě děti poučil, zkontroloval stav nářadí před a po použití, dohlédl na jeho správné uložení.

Táborový kruh

Ke zřízení táborového kruhu vybíráme nejhezčí místo tábora. Ohniště (průměr asi 2 m) zbavíme drnů, vysypeme pískem a obložíme kameny. Pak vyskládáme kameny ve druhém, větším kruhu kolem ohniště. Mezikruží je také vysypané pískem, nazývá se táborové tabu, to je prostor, do kterého smí vstoupit jen podpalovači (poslové, Prométheové) a ohnivec (určená osoba, která má na starosti přikládání a manipulaci s ohněm). Kolem ohně do kruhu jsou postavena sedátka pro účastníky, náčelnické křeslo, lavice pro návštěvy apod. Opodál je zásoba dřeva (silná polena) a malý ohýnek (věčný oheň Prométheův) na zapálení fakulí. Kruhové uspořádání symbolizuje rovnost všech táborníků mezi sebou, umožňuje přímý pohled do očí, vyjadřuje pevnou soudržnost a solidaritu.

Nezapomeň!

- Do táborového ohně nepatří nic, co není přírodního původu.
- Nikdo nesmí do ohně nic hodit.
- Na slavnostním ohni se neopékají vuřty.
- Oheň se ukončuje odvalením kamene z vnějšího kruhu a tím se ohniště otevírá.

Zapalování ohně

Slavnostní oheň zapalují hosté, vážení lidé nebo táborníci za odměnu. Všichni se shromáždí, posadí se kolem ohně a mlčky vyčkávají příchodu těch, kdo budou oheň zapalovat. Vnější kruh je zatím otevřený (odvalený kámen). Poslové si zapálí fakule u malého ohničku, vstoupí do mezikruží a rozestaví se podle světových stran. Pak každý pronese svou řeč, po které zasune fakuli do spodní části ohniště. Na závěr opět společně odejdou, ohnivec zavře kruh a slavnostní oheň je zahájen.

Příklady proslovu při zapalování:

1. Zapalují oheň přátelství, abychom drželi spolu a za rok se zde opět všichni shledali.
2. Zapalují oheň pravdy. Ať jsme k sobě vždy upřímní a dodržujeme své sliby.
3. Zapalují oheň paměti, abychom nikdy nezapomněli na společně strávené chvíle.
4. Zapalují oheň přírody, abychom ji uměli chránit a nalézali v ní krásu a klid.

Řeč si samozřejmě můžou připravit sami ti, kdo budou oheň zapalovat, lze čerpat z různých námětů.

Sedátka k ohni – mohou děti samy vyrábět v průběhu tábora, pokud máte stálé tábořiště a můžete je uskladnit, nějakou dobu vám vydrží. Sedátka musí být vždy ze dřeva, kámen studí! Nejlepší na výrobu sedáček jsou listnáče, na jehličnanech je vždy smola.

Náměty k táborovému ohni, na výrobu fakule, obrázkové přílohy, typy sedáček k ohni a mnoho dalšího můžete najít v zálesáckých zápisnicích, na internetu apod.

K táborovému ohni samozřejmě patří zpěv, hudební nástroje, vyprávění, vzpomínky. Pěstujte v dětech smysl pro krásnou, nezapomenutelnou atmosféru pod letním nebem plným hvězd. To jim nevyhradí žádná diskotéka.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Příroda, Poznání, Přátelství, Překonání, Pomoc, Pravda.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Aktivita umožňuje začlenění dětí do kolektivu a nevytváří bariéry pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami. Vedoucí musí dbát na individuální přístup k těmto dětem a respektovat obecná doporučení v úvodní části metodiky.

Pozor na:

Pozor na bezpečnost při práci s nářadím, na bezpečný pohyb kolem ohně. V době sucha dbejte pokynů lesní správy či hasičů, respektujte případný zákaz rozdělávání ohně v přírodě.

Moje poznámky: